

Astudiaeth Achos – Dolydd Gobaith

Cyflwyniad

Fe gafodd Cwmni Diddordeb Cymunedol (CDC) Fferm Goedwig Gymunedol Dyffryn Tanat ei sefydlu ym mis Medi 2020. Mae Ymddiriedolaeth Natur Sir Drefaldwyn wedi cefnogi'r grŵp fel rhan o'r prosiect Cysylltiadau Gwyrdd Powys.

Y Prosiect

Fe ddaeth 42 erw o dir ar werth ym Mhenygarnedd. Dros flwyddyn a hanner, fe godwyd y grŵp arian i brynu'r tir; fe brynwyd y tir ym mis Chwefror 2021. Hefyd fe brynodd ei chymdogion ardal gyfagos o 10 erw er mwyn ei reoli ar gyfer bywyd gwylt. Fe dalwyd cystadleuaeth i enwi'r tir, ac enillodd 'Dolydd Gobaith'!

Mae'r tir wedi cael ei bori gan ddefaid am flynyddoedd, ond mae rhan o'r tir yn serth iawn, felly doedd dim gwellhad amaethyddol yn bosibl.

Mae Dolydd Gobaith wedi derbyn arian gan amrediad o urddau yn cynnwys y Gronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, Cyngor Sir Powys a Hafren Dyfrdwy. Amcan y grŵp yw dod yn fwy hunangynhaliol ac yn llai dibynnol ar gymorthdaliadau.

Mae YNSD wedi cefnogi'r grŵp trwy gynnig cyngor, hyfforddiant ac arolygon i helpu'r grŵp ddysgu mwy am fywyd gwylt y tir a sut i'w reoli.

Dôl blodau gwylt gyda golygfeydd dros Cwm Tanat © MWT/Lottie Glover

Fe ymwelwyd YNSD ar Ddolydd Gobaith ar ddechrau'r prosiect Cysylltiadau Gwyrdd, yn cerdded yr ardal a chynnig cymorth am reolaeth tir. Roedd y grŵp eisiau plannu coed; fe awgrymodd YNSD bod y llefydd gorau am y coed yw yn y gwrychoedd, gan adael i'r prif gaeau i ddod yn ddolydd blodau gwylt.

Fe gynhaliwyd sawl arolwg trwy'r prosiect Cysylltiadau Gwyrdd, er enghraifft arolwg cynefin waelodlin ac arolwg ffwng, a chymryd samplau daear i asesu gwerth y safle ar gyfer ffwng. Mae'r safle wedi pasio'r safonau Safleoedd Lleol Natur Powys (SLIN) 2020 ac wedi'i fabwysiadu fel SLIN.

Allbynnau'r Prosiect

Mae YNSD wedi cynnal sawl diwrnod hyfforddi ar gyfer gwirfoddolwyr Dolydd Gobaith a'r gymuned leol fel adnabod planhigion, ffwng, a monitro planhigion. Fe gefnogodd YNSD dydd Ymddiriedolaeth Cadwraeth y Gwenyn.

Hyfforddiant a Digwyddiadau	Mynychwyr
Adnabod Gwenyn	10
Adnabod Planhigion	12
Adnabod Ffwng	22
Arolygon Planigion	9
Dydd Draenogod	16

Fe wnaeth YNSD gynnal digwyddiad Dydd Draenogod ym mis Mai 2022 gyda Dolydd Gobaith, yn adeiladu tai draenog a dysgu am sut i helpu draenogod o adre. Fe ddarparodd y pren ac offer llaw gan Sied Llanfyllin.

Delwedd chwith: Staff YNSD yn cefnogi dydd hyfforddi'r Ymddiriedolaeth Cadwraeth Gwenyn © Denne, Dolydd Gobaith. *Delwedd dde:* Staff YNSD yn rhedeg Dydd Monitro Planhigion ©

Canlyniadau'r Prosiect

Fel canlyniad o fewnbwn YNSD, mae'r CDC yn rhedeg dyddiau gwirfoddoli, yn enwedig dros y gaeaf i helpu gyda phlannu coed a rheoli'r cynefin. Maen nhw'n rhedeg sawl dydd dathlu'r tymhorau dros y flwyddyn, yn dod a gwirfoddolwyr a'r gymuned leol gyda'i gilydd. Yn 2023, bydden yn rhedeg gweithdai rheolaidd yn ymdrin â nifer o bynciau fel gosod gwrychoedd ac adnabod coed. I helpu nhw ddod yn fwy hunangynhaliol, maen nhw'n cyhuddo pobl i fynychu a'r gweithdai. Mae'r CDC yn ddiweddar wedi gorffen adeiladu tŷ crwn bydd yn cael ei ddefnyddio fel dosbarth allanol. Mae'r tir nawr yn agor i'r cyhoedd, gyda maes parcio bach a chyfleusterau, ac arwyddion dehongliad er mwyn helpu pobl i lywio ei ffordd o gwmpas y safle.

Gallwch ddarllen mwy o wybodaeth am Ddolydd Gobaith ar ei gwefan <https://dolydd-gobaith.cymru/> and Facebook page <https://www.facebook.com/dolyddgobaith/>.